

האם אתה רוצה להיות "בן עולם הבא"?

אורח חיים החדשי

לימוד שולחן ערוך אורח חיים
 לכל החודש - ח' עמודים ליום
 כל השנה "הלכות" ב"כל יום"
 מובטח לו שהוא "בן עולם הבא"!

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שיוכני התלמוד לידי מעשה. ולידי מדות ישרות. ולידי דיעת התורה. ונהניני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתנחלים יאהדונה"י על ידי הנעלם בדחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

טו לחודש

המשך הלכות שבת, סימן שיח – דין המבשל בשבת

ה. יש מי שאומר דבר שנאפה או נצלה אם בשול ואסור ליתן פת אפילו בכלי שני שהיד סולדת בו ויש מתירין. הגה: בכלי שני ויש מקילין אפילו בכלי ראשון ונהגו לזהר לכתחלה שלא ליתן פת אפילו בכלי שני כל זמן שהיד סולדת בו.

ו. כלי שיש בו דבר הם שהיד סולדת בו מותר להניחו בשבת על גבי קדירה הטמונה כדי שישמור חומו ולא יצטנן ויכול לטוח פיו בבצק אם יש לו בצק שנלוש מאתמול אבל אין מניחין כלי שיש בו דבר שאינו הם כל כך על גבי קדירה שהיא חמה כל כך שהעליון יכול להתחמם מחומה עד שתהא היד סולדת בו:

ז. יש מפרשים דהא דשרי להניח כלי שיש בו דבר הם על גבי קדירה הטמונה אפילו כלי התחתון על האש שרי ויש מפרשים שאם כלי התחתון על האש לעולם אסור:

ח. להניח דבר קר שנתבשל כל צרכו על גבי מיחם שעל האש יש אומרים שדינו כמניחו כנגד המדורה וכל דבר שמותר להניחו כנגד המדורה במקום שהיד סולדת בו כגון שיבש מותר להניחו על גבי מיחם שעל גבי האש ויש אומרים דהוי כמניח על גבי כירה לכתחלה ואסור אפילו אם נתבשל כל צרכו ואפילו אם מצטמק ורע לו ואפילו אם נותנו שם לשמור חומו וראשון נראה עיקר ומכל מקום אם הוא תבשיל שיש

בו רוטב ומצטמק ויפה לו אסור לדברי הכל:

ט. כלי ראשון (פירוש הכלי שמשמש בו על האש) אפילו לאחר שהעבירוהו מעל האש מבשל כל זמן שהיד סולדת בו לפיכך אסור ליתן לתוכו תבלין אבל מלח מותר ליתן לתוכו כיון שהעבירו מעל האש דצריכא מלחא בישולא כבשרא דתורא ויש מי שאוסר לתת לתוך כלי זה בשר מלוח אפילו הוא של שור. הגה: ונראה לי דבלא מלוח נמי אסור אלא דנקט מלוח דבלאו הכי אסור משום דם שבו ויש אוסרים לתת מלח אפילו בכלי שני כל זמן שהיד סולדת בו והמחמיר תבוא עליו ברכה (תוספות ומרדכי פרק כירה) ואם עבר ונתן מלח אפילו בכלי ראשון אפילו הוא על האש שעבר איסורא מותר המאכל דהמלח בטל על גבי המאכל (בית יוסף בשם שבולי הלקט):

י. אסור ליתן תבלין בקערה ולערות עליהן מכלי ראשון:

יא. אמבטי (פירוש כלי שרוחץ בו) של מרחץ שהיא מלאה מים חמין (אף על פי שהיא כלי שני) (תוספות ורא"ש טור) אין נותנין לה מים צונן שהרי מחממן הרבה אבל נותן הוא ממים חמין שבוה האמבטי לתוך אמבטי אחר של צונן:

יב. מיחם שפינה ממנו מים חמין מותר ליתן לתוכו מים צונן (מרובים) כדי להפשירן ומותר לצוק מים חמין לתוך מים צונן או צונן לתוך חמין והוא שלא יהיו בכלי ראשון מפני שמתחממן הרבה. הגה: ואם המים מרובים כל כך שאי אפשר שיתבשלו רק שיפיגו צנתן אפילו בכלי ראשון שרי רק שלא יהיה על האש (טור):

יג. מותר ליתן קיתון של מים או של שאר משקים בכלי שני שיש בו מים חמין אבל בכלי ראשון אסור:

יד. מותר ליתן קיתון של מים או שאר משקים כנגד האש להפיג צנתן ובלבד שיתנם רחוק מהאש בענין שאינו יכול להתחמם באותו מקום עד שתהא היד סולדת (פירוש מתחממת ונכוית) בו דהיינו מקום שכריסו של תינוק נכוית בו אבל אסור לקרבו אל האש למקום שיכול להתחמם שתהא היד סולדת בו ואפילו להניח בו שעה קטנה שתפיג צנתו אסור כיון שיכול להתבשל שם. הגה: והוא הדין בפירות או שאר דברים הנאכלים כמות שהן חיינ' (מרדכי פרק כירה ועיין לעיל סוף סימן רנ"ד):

טו. דבר שנתבשל כל צרכו והוא יבש שאין בו מרק מותר להניחו כנגד המדורה אפילו במקום שהיד סולדת בו. הגה: ואפילו נצטנן כבר אבל אם הוא רותח אפילו בדבר שיש בו מרק מותר ויש מקילין לומר דכל שאין נותנו על גבי האש או הכירה ממש רק סמוך לו אפילו נצטנן מותר (המגיד פרק כ"ו) ונהגו להקל בזה אם לא נצטנן לגמרי וכמו שכתבתי לעיל סימן רנ"ג:

טז. מותר ליתן אינפאנדא כנגד האש במקום שהיד סולדת ואף על פי שהשומן שבה שנקרש חוזר ונימוח. הגה: וכל שכן קדירה שיש בה רוטב שנקרש שכשהשומן נימוח אינו בעין דשרי (רבי ירוחם חלק ג') ויש מחמירין (ר"ן פרק במה טומנין) ונהגו להחמיר מיהו במקום צורך יש לסמוך אסברא ראשונה:

יז. אסור ליתן צונן (על המיחם) אפילו להפשיר כל שהמיחם הם כל כך שאילו היה מניחו שם הרבה היה בא לידי בישול דהיינו שיהיה יד סולדת בו שדין

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך אורח חיים מחולק לכל החודש. שמונה עמודים ליום. כך נמור כל אורח חיים מדי חודש בחדשו. וזוהי להיות "בן עולם הבא". נא תפרסם בכתבי פנסיות וכתבי מדרשות. ובשמות. וכלל החברים וידידים. תזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים עמוד א – עמוד ב

מניח על גבי מיחם כדין מניח כנגד המדורה ואם אינו חם כל כך מותר:

יח. האלפס והקדירה שהעבירן מרותחין מעל גבי האור אם לא נתבשל כל צרכו אין מוציאין בכף מהם שנמצא מגיס ואיכא משום מבשל ואם נתבשל כל צרכו מותר אבל צמר ליוורה אף על פי שקלט העין אסור להגיס בו (פירוש לנענע אותו בכף). הגה: ולכתחלה יש ליוורה אף בקדירה בכל ענין (פסקי מהרי"ו):

יט. אסור לטוח שמן ושום על הצלי בעודו כנגד המדורה אפילו נצלה הצלי מבעוד יום דמכל מקום יתבשל השום והשמן:

סימן שיט – דין הבורר בשבת, ובו י"ז סעיפים

א. הבורר אוכל מתוך פסולת או שהיו לפניו שני מיני אוכלים ובורר מין ממין אחר בנפה ובכברה חייב בקנון ובתמחוי פטור אבל אסור ואם בירר בידו כדי לאכול לאלתר מותר. הגה: וכל מה שבורר לצורך אותה סעודה שמיסב בה מיד מקרי לאלתר (המגיד פרק ח' ורבינו ירוחם נתיב י"ב חלק ח' ובית יוסף, וטור, ורא"ש) ואפילו אחרים אוכלים עמו שרי (תוספות פרק כלל גדול) ולכן מותר לבורר הירק שקורין שלאטין מן העלין המעופשין שבו כל מה שצריך לאכול באותה סעודה (בית יוסף סימן שכ"א):

ב. הבורר אוכל מתוך הפסולת בידו להניחו אפילו לכו ביום נעשה כבורר לאוצר וחייב:

ג. היו לפניו שני מיני אוכלים מעורבים בורר אחד מאחד ומניח (השני כדי) לאכול מיד. הגה: ושני מיני דגים מיקרי שני מיני אוכלים ואסור לבורר אחד מחבירו אלא בידו כדי לאכלן מיד אף על פי שהחתיכות גדולות וכל אחת נכרת בפני עצמה אבל כל שהוא מין אחד אף על פי שבורר חתיכות גדולות מתוך קטנות לא מיקרי ברירה ואפילו היו שני מינים ובורר משניהם ביחד הגדולות מתוך הקטנות או להיפך שרי הואיל ואינו בורר מין אחד מתוך חבירו (תרומת הדשן סימן נ"ז). ואם בירר והניח לאחר זמן אפילו לכו ביום כגון שבירר שחרית לאכול בין הערבים חייב:

ד. הבורר פסולת מתוך אוכל אפילו בידו אחת חייב. הגה: ואפילו האוכל מרובה ויש יותר טורה בבירת האוכל אפילו הכי לא יברר הפסולת אפילו כדי לאכול לאלתר (בית יוסף):

ה. הבורר תורמוסין מתוך פסולת שלהם חייב מפני שהפסולת שלהם ממתקת אותם כשישלקו אותו עמהם ונמצא כבורר פסולת מתוך אוכל וחייב:

ו. אין מוללין מלילות אלא מולל בשינוי מעט בראשי אצבעותיו. הגה: ואף על פי שמפרק האוכל מתוך השבלים הואיל ואינו מפרק רק כלאחר יד כדי לאכול שרי ויש מחמירין (מרדכי ור"ן פרק קמא דיום טוב) ולכן אסור לפרק האגוזים לזוים או אגוזים גדולים מתוך קליפתן הירוקה (מהרי"ל) וטוב להחמיר מאחר דיכול לאכלן כך בלא פירוק:

ז. היו לו מלילות מערב שבת לא ינפה בקנון (ופירש רש"י כלי שראשו אחד רחב והשני עשוי כמין מרזב ונותנין הקטניות בראשו הרחב ומנענע האוכל ומתגלגל דרך המרזב והפסולת נשאר בכלי) ותמחוי (פירוש קערה גדולה) ולא בשתי ידיו אלא מנפה בידו אחת בכל כחו:

ח. אין שורין את הכרשינין (פירש הערוך ויצ"ה בלע"ז) דהיינו שמציף מים עליהם בכלי כדי להסיר הפסולת ולא שפין אותן ביד כדי להסיר הפסולת דהוה ליה כבורר אבל נותנין בכברה אף על פי שנופל הפסולת דרך נקבי הכברה:

ט. משמרת אפילו תלויה מערב שבת אסור ליתן בה שמרים אבל אם נתן בה שמרים מערב שבת מותר ליתן עליהם מים כדי שיחזרו צלולים לזוב:

י. יין או מים שהם צלולים מותר לסנן במשמרת. הגה: ואף על פי שיש בו קסמין דקין הואיל וראויין לשתות בלאו הכי (סמ"א). אבל בסודר מים אסור משום ליבון ויין ושאר משקין מותר ואם הם עכורים בין מים בין יין אסור לסננם ולהרמב"ם במשמרת אסור ואפילו מים ויין צלולים ואפילו בסודרים לא התירו אלא בצלולין אבל לא בעכורים ויין מגתו כל זמן שהוא תוסס (פירוש שנואה כרותח) טורף חבית בשמריה ונותן לתוך הסודר:

יא. כשמסננין היין בסודר צריך ליוזה שלא יעשה גומא (בסודר) לקבל היין משום שינוי:

יב. כל מקום שמותר לסנן יין בסודר מותר לסננו בכפיפה מצרית (פירוש קופה שעושיין מן הגומא וממיני ערבה) ויוזה שלא יגביה הכפיפה משולי הכלי טפח משום שינוי:

יג. כלי שמעריץ (פירוש שמריקין) בו יין מהחבית לא יתן בפיו קשין וקסמין בחזקה שאין לך מסננת גדולה מזה:

יד. מותר לערות בנחת מכלי לחבירו ובלבד שיזהר שכשיפסוק הקילוח ומתחילים לירד נצוצות קטנות הנשופות באחרונה מתוך הפסולת יפסיק ויניחם עם השמרים שאם לא יעשה כן הני נצוצות מוכחי שהוא בורר. (מותר להגביה החבית על איזה דבר כדי שיקלח ממנו היין היטב (רוקח הלכות יום טוב ובית יוסף):

טו. מסננת שנתן בה חרדל לסננו מותר ליתן בה ביצה אף על פי שהחלמון יורד למטה עם החרדל והחלבון נשאר למעלה:

טז. מים שיש בהם תולעים מותר לשתות על ידי מפה בשבת דלא שייך בורר ומשמר אלא במתקן הענין קודם אכילה או שתיה אבל אם בשעת שתיה מעכב את הפסולת שלא יכנס לתוך פיו אין זה מעין מלאכה ומותר:

יז. המחבץ (פירוש שמוציא חמאה מן החלב) תולדת בורר הוא לפיכך אף על פי שנותנים שומשמים ואגוזים לדבש לא יחבצם בידו (עייין לקמן סימן ש"מ סעיף י"א). הגה: הרוקק ברוח בשבת והרוח מפזר הרוק חייב משום זורה (מהרי"ל בשם אור זרוע וירושלמי פרק כלל גדול):

סימן שכ – דיני פחיטה בשבת, ובו כ' סעיפים

א. זיתים וענבים אסור לסחטן (עייין לעיל סימן רנ"ב סעיף ה') ואם יצאו מעצמן אסורים אפילו לא היו עומדים אלא לאכילה ותותים ורמונים אסור לסחטן ואם יצאו מעצמן אם עומדים לאכילה מותר ואם עומדים למשקים אסור ושאר כל הפירות מותר לסחטן. הגה: ובמקום שנהגו לסחוט איזה פירות לשתות מימיו מחמת צמא או תענוג דינו כתותים ורמונים אבל אם נהגו לסחוט לרפואה לברו אין לחוש (בית יוסף) וכל זה דוקא לסחוט אסור אבל מותר למצוץ בפיו מן הענבים המשקה שבהן וכל שכן בשאר דברים (בית יוסף בשם שבולי לקט) ויש אוסרין למצוץ בפה מענבים וכיוצא בהם (הגהות מיימוני פרק כ"א):

ב. זיתים וענבים שנתרסקו מערב שבת משקין היוצאין מהם מותרין ואפילו אם לא נתרסקו מערב שבת אם יש יין בגיגית שהענבים בתוכה אף על פי שהענבים

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק לק"ל החודש. שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויופה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם גפתי פנסיות ובגפתי מדרשות. ובשמחות. וק"ל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הלכה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה"!

זכר המזכה את הרבים ט"ו לחודש – עמוד ב זוכה לבנים צדיקים!

מוכנת לו שהוא
כל הלכות
בכל יום

מתבקעים בשבת בגיגית מותר לשתותו בשבת שכל יין היוצא מהענבים מתבטל ביין שבגיגית:

ג. הרצנים וזגים שנתן עליהם מים לעשות תמד מותר למשוך מהם ולשתותם ואפילו לא נתן מים והיין מתמצה וזב מאליו מותר לשתותו:

ד. מותר לסחוט אשכול ענבים לתוך קדירה שיש בה תבשיל כדי לתקן האוכל דהוה ליה משקה הבא לאוכל וכאוכל דמי אבל אם אין בה תבשיל אסור:

ה. יש מי שאומר שהוא הדין לבוסר שמותר לסחוט לתוך האוכל ורבינו תם אסר בבוסר (הואיל ואינו ראוי לאכול) (טור):

ו. מותר לסחוט לימוני"ש:

ז. לסחוט כבשים (פירוש פירות ומיני ירקות המונחים בחומץ ובמלח כדי שלא ירקבו) ושלקות אם לגופם שאין צריך למים ואינו סוחטן אלא לתקנם לאכילה אפילו סוחט לתוך קערה שאין בה אוכל מותר ואם צריך למימיהן מותר לסחוט לתוך קדירה שיש בה אוכל אבל אם אין בה אוכל אסור ולרבינו חננאל כל שהוא צריך למימיהן חייב חטאת אפילו סחט לקדירה שיש בה אוכל. (ולדבריו הסוחט אשכול לקדירה נמי אסור) (טור):

ח. הסוחט דג לצירו דינו כסוחט כבשים ושלקות למימיהן:

ט. השלג והברד אין מרסקין אותם והיינו לשברם לחתיכות דקות כדי שיזובו מימיו אבל נותן הוא לתוך כוס של יין או מים והוא נימוח מאליו ואינו חושש וכן אם הניחם בחמה או כנגד המדורה ונפשרו מותרים:

י. מותר לשבר הקרח כדי ליטול מים מתחתיו:

יא. צריך לזוהר בחורף שלא יטול ידיו במים שיש בהם שלג או ברד ואם יטול יזוהר שלא ידחקם בין ידיו שלא יהא מרסק:

יב. יש לזוהר שלא ישפשף ידיו במלח:

יג. דורס שלג ברגליו ואינו חושש:

יד. הר"מ מרוטנבורג מתיר להטיל מי רגלים בשלג והרא"ש היה נזהר:

טו. אסור לפרוס סודר על פי החבית וליתן על גבי הכלי שדולים בו שמא יבא לידי סחיטה אבל בגד העשוי לפרוס עליו מותר שאינו חושש עליו לסחוט:

טז. אסור להדק מוכין כפי פך שיש משקין משום סחיטה:

יז. ספוג אין מקנחין בו אלא אם כן יש בו בית אחיזה גזירה שמא יסחוט:

יח. חבית שפקקו בפקק של פשתן לסתום נקב שבדופנה שמוציאין בו היין יש מי שמתיר אף על פי שאי אפשר שלא יסחוט והוא שלא יהא תחתיו כלי דכיון שאינו נהנה בסחיטה זו הוי פסיק רישא (פירוש איסור נמשך בהכרח מדבר מה כמו המות הנמשך בהכרח מהתזת הראש) דלא ניחא ליה ומותר וחלקו עליו ואמרו דאף על גב דלא ניחא ליה כיון דפסיק רישא הוא אסור והעולם נוהגים היתר בדבר ויש ללמד עליהם זכות דכיון שהברזא ארוכה חוץ לנעורת ואין יד מגעת לנעורת מותר מידי דהוי אספוג (פירוש הערוך ספוג הוא על ראש דג אחד גדול שבים ובשעה שמרים ראשו להסתכל בעולם יורד אותו הספוג על עיניו ואינו רואה כלום ולולי זה לא היתה ספינה נצולת מפניו) שיש לו בית אחיזה ולפי שאין טענה זו חזקה ויש לגמגם בה טוב להנהיגם שלא יהא כלי תחת החבית בשעה שפוקקים הנקב (ועיין לעיל סימן ש"א עוד מדיני סחיטה):

יט. ליתן כרכום בתבשיל מותר ואין לחוש לו משום צובע דאין צביעה באוכלין:

כ. יש מי שאומר שהאוכל תותים או שאר פירות הצובעים צריך לזוהר שלא יגע בידיו צבועות בכגדיו או במפה משום צובע אבל אם צובע פתו במשקה הפירות לית לן בה דאין צביעה באוכלין:

סימן שכא – דיני תולש בשבת, ודין טוחן, ודיני תיקוני מאכל או מעבד ולש, ובו י"ט סעיפים

א. חבילי פיאה אזוב וקורנית (פירוש מין עשב) הכניסן לעצים אין מסתפקין מהם הכניסן למאכל בהמה קוטם ואוכל ביד אבל לא בכלי ומולל בראשי אצבעותיו:

ב. אין עושין מי מלח הרבה ביחד לתת לתוך הכבשים משום דדמי לעיבוד אבל יכול לעשות ממנו מעט לתת לתוך התבשיל ואם נתן לתוכו שני שלישי מלח אסור לעשות ממנו אפילו מעט:

ג. אסור למלוח חתיכות צנון ד' או ה' ביחד מפני שנראה ככובש כבשים והכובש אסור מפני שהוא כמבשל אלא

מטבל כל אחת לבדה ואוכלה אבל ביצים מותר למלחן:

ד. יש מי שכתב שמותר לטבול כמה חתיכות צנון אחת אחת לבדה ולהניחם יחד לפניו כדי לאכלם מיד זו אחר זו:

ה. אסור למלוח בשר מבושל או ביצה מבושלת להניחה:

ו. אין למלוח ביחד הרבה פולים ועדשים שנתבשלו בקליפתן:

ז. מותר לדוך פלפלין אפילו הרבה יחד והוא שידוכם בקתא של סכין ובקערה:

ח. אין כותתין מלח במדוך של עץ אבל מרסק הוא ביד של סכין ובעץ הפרור ואינו חושש. הגה: ודוקא מלח הגס אבל מלח שהיה דק מתחלה ונתבשל ונעשה פתיתין מותר לחתכו בסכין כמו שחותך הפת (כל בו):

ט. מותר לחתוך בשר מבושל או צלי דק דק בסכין. הגה: אבל אסור לחתוך דק דק בשר חי לפני העופות דהואיל ואינן יכולין לאכלו בלא חתוך קמשוי ליה אוכל (תרומת הדשן סימן כ"ז ועיין לקמן סימן שכ"ד):

י. אסור לגרור הגבינה בשבת במורג חרוץ בעל פיפיות שקורין ראלי"ו:

יא. מותר להשקות את התלוש כדי שלא יכמוש:

יב. המחתך הירק דק דק חייב משום טוחן. הגה: והוא הדין דאסור לחתוך גרוגרות וחרובים לפני זקנים (בית יוסף בשם תוספתא) ודוקא פירות וכדומה לזה אסור אבל מותר לפרר לחם לפני התרנגולים דהואיל וכבר נטחן אין לחוש דאין טוחן אחר טוחן (הגהות מיימוני פרק כ"א ומרדכי ור"ן פרק כלל גדול וסמ"ג) וכל זה לא מיירי אלא בחותך ומניח אבל אם לאכלו מיד הכל שרי מידי דהוי אבורר לאכול מיד דשרי (תשובת הרשב"א והר"ן פרק כלל גדול) כדלעיל סימן שי"ט:

יג. אסור לרדות חלות דבש מהכוורת (פירוש הקן שהדבורים עושים בו הדבש) מפני שדומה לתולש. הגה: ודוקא אם דבוקין בכוורת (המגיד פרק כ"א) אבל אם נתלשו מבעוד יום או שנתרסקו מבעוד יום והדבש צף בכוורת מותר לרדותו בשבת (בית יוסף):

יד. אין מגבלין (פירוש נתינת מים בקמח נקרא גיבול) קמח קלי הרבה שמא יבא ללוש קמח שאינו קלי ומותר לגבול את הקלי מעט מעט אבל תבואה שלא הביאה שליש שקלו אותה ואחר כך טחנו אותה

טחינה גסה שהרי היא כחול והיא הנקראת שתיתא מותר לגבל ממנה בחומץ וכיוצא בו הרבה בבת אחת והוא שיהיה רך אבל קשה אסור מפני שנראה כלש (ואפילו ברך) צריך לשנות כיצד נותן את השתיתא ואחר כך נותן את החומץ:

טז. חרדל שלשו מערב שבת למחר יכול לערבו הן ביד הן בכלי ונותן לתוכו דבש ולא יטרוף לערבו (בכך) בכח, אלא מערבו מעט מעט:

טז. שחלים (פירוש שחלים בערבי תכ"א לשא"ר, ובלע"ז קריש"ץ) שדכן מערב שבת למחר נותן יין וחומץ ולא יטרוף אלא מערב וכן שום שדכו מערב שבת למחר נותן פול וגריסין ולא יטרוף אלא מערב. הגה: ויש אומרים דלא יערב בכף אלא ביד (אור זרוע ומדרכי סוף פרק תולין). ויש אומרים דהא דשרי לערב משקה בחרדל דוקא שנתנו מבעוד יום אבל בשבת אסור לתת משקה בחרדל או בשום הכתושים משום לש. הגה: ואם נותן האוכל תחלה ואחר כך החומץ או היין ומערבו באצבעו שרי דהוי שינוי כמו בשתיתא דלעיל וכן נוהגין להתיר על ידי שינוי ומקום שדרכו לעשות כך בחול יתן בשבת החומץ תחלה ואחר כך האוכל:

יז. מותר לעשות יינמלין שהוא יין ישן דבש ופלפלין מפני שהוא לשתייה ואין עושין אלונתית שהוא יין ישן ומים צלולים ושמן אפרסמון שהוא לרפואה:

יח. אין שורין את החלתית לא בפורשין ולא בצוננין שדרך לשרותו לרפואה אבל נותנו לתוך החומץ ומטבל בו פתו. היה שרוי מאתמול מותר לשתותו בשבת ואם שתה ממנו יום חמישי ויום ששי וצריך לשתות גם בשבת מותר שכך הוא דרך רפואתו לשתותו שבעה ימים זה אחר זה הילכך מותר לשרותו בצונן וליתנו בחמה מפני שהוא סכנה אם לא ישתה ממנו:

יט. שום בוסר ומלילות שריסקן מערב שבת אם מחוסרים דיכה אסור לגמור דיכתן בשבת ואם אין מחוסרים אלא שחיקה מותר לגמור בשבת לפיכך מותר לגמור שחיקת הרפות בעץ פרור בקדירה בשבת אחר שמורידין אותה מעל האש. הגה: ומותר להחליק האוכל בשבת ולא הוי בזה משום ממחק הואיל ואפשר לאכלו בלא זה ומכל מקום המחמיר במאכל של תפוחים וכדומה שדרכו בכך תבוא עליו ברכה (מדרכי יש פרק כלל גדול). אסור לקלוף שומים

ובצלים כשקולף להניח אבל לאכול לאלתר שרי (ועיין לעיל סימן שי"ט) (סמ"ג והגהות מיימוני פרק כ"ב ובית יוסף בשם סמ"ק ותורתם הדרשן ורבינו ירוחם):

סימן שכב – דין נולד בשבת, ובו ו' סעיפים

א. ביצה שנולדה בשבת אסורה אפילו לטלטלה ואפילו נתערבה באלף כולן אסורות ויכול לכוף עליה כלי שלא תשבר ובלבד שלא יגע בה:

ב. שבת שלאחר יום טוב או לפניו נולדה בזה אסורה בזה:

ג. פירות שנשרו מן האילן בשבת אסורים בו ביום ולערב מותרים מיד:

ד. אוכלי בהמה אין בהם משום תיקון כלי לפיכך מותר לקטום אפילו בסכין קש או תבן ולחצוץ בו שינוי אבל קיסם שאינו אוכל בהמה אפילו ליטלו כדי לחצוץ בו שינוי אסור:

ה. מותר לטלטל עצי בשמים להריח בהם ולהניף בהם לחולה ומוללו להריח בו אחד קשים ואחד רכים:

ו. המחלק לבני ביתו מנות בשבת יכול להטיל גורל לומר למי שיצא גורל פלוני יהיה חלק פלוני שלו והוא שיהיו החלקים שווים ואינו עושה אלא כדי להשוותם שלא להטיל קנאה ביניהם אבל עם אחרים אסור כיון שמקפידין זה על זה יבואו לידי מדה ומשקל אבל ליתן מנה גדולה כנגד מנה קטנה ולהטיל גורל עליהם אפילו בכני ביתו ובחול אסור משום קוביא ויש אומרים דעם בניו ובני ביתו מותר להטיל גורל אפילו על מנה גדולה כנגד מנה קטנה מפני שאין מקפידים. הגה: ואסור להטיל גורל בשבת אפילו על ידי אינו יהודי (מהרי"ל):

סימן שכג – דיני השאלה וקנין צרכי שבת והרחת הכלים ותיקונן וטבילתן בשבת, ובו ו' סעיפים

א. מותר לומר לחבירו מלא לי כלי זה אפילו הוא מיוחד למדה והני מילי כשנטל הלוקח מדה של מוכר ומוליכה לביתו ואין צריך לומר אם מביא הלוקח מתוך ביתו ואומר לו מלא לי כלי זה אבל למדוד בכלי המיוחד למדה ולשפוך לתוך כליו של לוקח אסור. הגה: ויש מקילין לומר דכל שאינו מכויין למדה לגמרי שממעט או מוסף מעט שרי (הגהות אשרי ומדרכי פרק אין צדין) וכן המנהג פשוט למדוד

בכלי המיוחד למדה ולשפוך לכליו של לוקח ועוד יתבאר לך בסמוך טעם המקילין. דין הלואת שבת דינו כמו ביום טוב ועיין לקמן סימן תקל"ה ולעיל סימן ש"ז סעיף י"א:

ב. מותר לומר לחבירו מלא לי כלי זה ולמחר נמדוד אותו (אבל לא יאמר תן לי מדה פלוני) (טור):

ג. מותר לומר לחבירו תן לי ביצים ואגוזים במנין:

ד. מותר לומר לחנוני תן לי ד' ביצים וה' רמונים ובלבד שלא יזכיר לו שם דמים ולא סכום מדה ולא סכום מנין לומר הרי שיש לך בידי חמשים אגוזים תן לי חמשים אחרים והרי יש לך בידי מאה. הגה: וכן בסכום דמים אינו אסור אלא בכהאי גוונא שאומר תן לי בכך וכך דמים ויהיה לך בידי כך וכך אבל בלאו הכי שרי וכן בסכום מדה דוקא בכהאי גוונא אסור אבל בלאו הכי שרי ואף על גב דאסור להזכיר דמים כלל היינו בדבר שאין מקחו ידוע אבל בדבר שידוע רק שאומר לו כמה צריך שרי אם לא שמזכיר לו סכום (אור זרוע והגהות אשרי פרק אין צדין) ואף על גב שיש מחמירין בדבר זה כבר פשט המנהג במדינות אלו להקל וכסברא הנזכרת:

ה. המביא כדי יין ממקום למקום לא יביאם בסל ובקופה כדרך חול אלא יביאם לפניו או על כתפו וכיוצא בזה שישנה מדרך חול אפילו אין בשינוי קלות במשא ואם אי אפשר לו לשנות כגון שזימן אורחים הרבה וצריך למהר להביאו לפנייהם מותר ויש אומרים דלמעט בהילוך עדיף ויותר טוב להביאם בסל ובקופה בפעם אחת מלהביאם כל אחת ואחת בפני עצמה:

ו. מדיחים כלים לצורך היום כגון שנשאר לו עדיין סעודה לאכול אבל לאחר סעודה שלישית אין מדיחין וכלי שתיה מדיחין כל היום שכל היום ראוי לשתיה:

ז. מותר להטביל כלי חדש הטעון טבילה ויש אוסרים וירא שמים יצא את כולם ויתן הכלי לאינו יהודי במתנה ויחזור וישאלנו ממנו ואינו צריך טבילה. הגה: ואם הוא כלי שראוי למלאות בו מים ימלאנו מים מן המקום ועלתה לו טבילה (המגיד פרק ד' מהלכות יום טוב והגהות מיימוני פרק כ"ג מהלכות שבת):

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולקת לפרקי החודש. שמונה עמודים ליום. כף יגמור פל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויופה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדרשות. ובשמות. ויכף החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים ט"ו לחודש – עמוד ד זוכה לפנים צדיקים!

ח. כוס ששתה בו אינו יהודי מותר להדיחו לדברי הכל:

ט. מותר לשפשף הכלים בכל דבר חוץ מבלי כסף בגרתקן שהוא שמרי יין כשנתייבשו ונתקשו מפני שהוא ממחק לכלי כסף שהוא רך:

י. אין חופפין כלים במלח לפי שהמלח נמחה כשחופף בחזקה:

סימן שכד – דיני הכנת מאכל לכהמה לשבת, ובו ט"ז סעיפים

א. אין כוכרין התבן בכברה שיפול המוץ לארץ ולא יניחנו במקום גבוה כדי שירד המוץ אבל נוטל בכברה ונותן לתוך האבוס אף על פי שהמוץ נופל מאליו מותר כיון שאינו מכויץ:

ב. לא ימדוד אדם שעורים לתת לפני בהמתו אלא משער באומד דעתו:

ג. אין גובלין מורסן לכהמה או לתרנגולים אבל נותנים בו מים ומעביר בו תרוד או מקל שתי וערב כיון שאינו ממרס בידו ולא מסבב התרוד או המקל מותר ומנערו מכלי אל כלי כדי שיתערב ומותר לערב המורסן כדרכו בכלי אחד ומחלק אותו בכלים הרבה ונותן לפני כל בהמה ובהמה ומערב בכלי אחד אפילו כור ואפילו כורים ויש אוסרים ליתן מים על גבי מורסן בשבת ולא אמרו שמוליך בו שתי וערב אלא כשהיו המים נתונים עליו מבעוד יום (ועיין לעיל סימן שכ"א גבי שום וחרדל כיצד נוהגין):

ד. קשין של שבלים שקושרים בשנים או בשלשה מקומות מותר להתירן כדי שתאכל מהן הבהמה. הגה: ויש אומרים דלא שרי להתיר רק בקשר שאינו של קימא (הגהות אלפסי). אבל אסור לשפשף בהם בידים כדרך שעושים באוכלי בהמה כדי שיהיו נוחים לאכלם דשווי אוכל בדבר שאינו אוכל מותר לעשותו אוכל אבל מיטרה באוכלא בדבר שהוא ראוי לאכילה לא טרחינן ביה להכשירו ולתקנו יותר:

ה. עצים שקצצן מן האילן ויש מאכילים אותם לכהמה בעודם לחים מתירין ומפספסין (לשון שפשוף) בהם להאכילם שאינם ראויים בלא שפשוף:

ו. מחתכין דלועין לפני בהמה והוא שנתלשו מאתמול:

ז. מחתכין נבלה לפני הכלבים אפילו נתנבלה היום בין שהיתה מסוכנת בין

שהיתה בריאה והני מילי נבלה הקשה שאי אפשר להם לאכלה בלא חתיכה אבל אם היתה ראויה להם בלא חתיכה לא דמיטרה במה שהוא ראוי לא טרחינן (ועיין לעיל סימן שכ"א אם מותר לחתכו דק דק לפני עופות):

ח. אין חותכין שחת (פירוש ירק של תבואה שנקצר טרם נתבשלה התבואה) וחרובין לפני הבהמה בין דקה בין גסה משום דבלא חיתוך נמי חזי לאכילה:

ט. אין אובסין את הגמל דהיינו שמאכילה בידו כל כך עד שמרחיבין בני מעיה כאבוס ולא דורסין דהיינו שדורס לו מאכל בגרונו למקום שאינו יכול להחזירו אבל מלעיטין. אין מאמרים את העגלים אבל מלעיטין. איזה המראה למקום שאינה יכולה להחזיר הלעטה למקום שהיא יכולה להחזיר. הגה: ודין תרנגולים ואווזים כדן עגלים (מהרי"ל):

י. מותר ליתן מאכל בפיהם של תרנגולים:

יא. אין נותנין מים ולא מזונות לפני דבורים ולא לפני יוני שובך ויוני עליה ולא לפני חזיר אבל נותנין לפני אווזין ותרנגולים ויוני בייתות וכן לפני כלב שמזונותיו עליך:

יב. מותר להאכיל תולעת המשי:

יג. מעמיד אדם בהמתו על גבי עשבים מחוברים ולא חיישינן שמא יתלוש מהם אבל לא על גבי מוקצה מפני שאיסורו קל וחיישינן שמא יתן לה ממנו בידים ודוקא להעמידה על גבי ממש אבל לעמוד בפניה בענין שלא תוכל להטות אלא דרך שם מותר:

יד. נוטלים מאכל מלפני חמור ונותנים לפני שור אבל אין נוטלים מלפני שור ליתן לפני חמור מפני שנמאס בירי השור ואינו ראוי עוד לחמור. הגה: ויש מחמירין גם כן בשאר מיני בהמות ליקח מלפני אחת וליתן לפני אחרת שאינה מינה (מרדכי פרק תולין וסמ"א וסה"ת):

טו. אסור לגרוף האבוס לפני שור של פטם אפילו אבוס של כלי גזירה אטו של קרקע דאתי לאשווי גומות ואסור גם כן לסלק התבן מלפניו לצדדין:

סימן שכח – אינו יהודי שעשה מלאכה בעד ישראל, ובו ט"ז סעיפים

א. מותר לזמן עכו"ם בשבת ומותר ליתן מזונות לפניו בחצר לאכלן ואם נטלן ויצא אין נזקקין לו ודוקא שהעכו"ם

בחצר אבל אם עומד בחוץ ופשוט ידו לפניו שידוע הוא שיוציאנו או ליתן לו שאר חפצים שדרך להוציא אסור אפילו אם עומד בפנים אפילו אם החפצים של עכו"ם שהרואה אינו יודע שהחפצים של עכו"ם. הגה: ואפילו ביחד לו מקום מבעוד יום יש להתמיר (מרדכי פרק קמא בשבת):

ב. היכא דאיכא משום דרכי שלום או בעכו"ם אלם מותר לתת לו או לשלוח לו על ידי עכו"ם. והוא הדין לצורך מצוה כגון להוציא חמץ מביתו בפסח (מרדכי):

ג. מותר להחליף משכון בשבת אם הוא מלבוש ויוציאנו דרך מלבוש כי אין זה משא ומתן וגם בישראל מותר בענין זה אם הישראל צריך ללבושו. הגה: וטוב שהעכו"ם יקח המשכון עצמו ויניח אחר במקומו ולא יגע בו הישראל שלא יהא נראה כנושא ונותן (אגודה). ועיין לעיל סימן ש"ז בסופו מדין עכו"ם המביא בשבת איזה דבר אם מותר לקבלו:

ד. פת שאפה עכו"ם לעצמו בשבת יש אוסרים ויש מתירים ובשעת הדחק או לצורך מצוה כגון סעודת ברית מילה או לצורך ברכת המוציא יש לסמוך על המתירים. הגה: אבל אסור ליתן לו מעות מערב שבת ושיתן לו הפת בשבת דאז אדעתא דישראל קא עביד (רבינו ירוחם חלק א):

ה. עכו"ם שצד דגים או ליקט פירות לעצמו אסורים לישראל ואפילו ספק אם לקטן או צדן היום אסורים בו ביום אבל לערב מותרים מיד אפילו אם ודאי לקטן וצדן היום:

ו. אם ליקט וצד בשביל ישראל או בשביל ישראל ועכו"ם צריך להמתין לערב בכדי שיעשו:

ז. ספק אם ליקטן בשביל ישראל או שידוע שליקטן בשביל ישראל ואין ידוע אם נלקטו היום אם לאו אסורים בו ביום ולערב בכדי שיעשו ויש אומרים דלערב יד מותר מיד:

ח. דבר שאין בו חשש צידה ומחובר אלא שהובא מחוץ לתחום אם הביאו העכו"ם לעצמו מותר אפילו בו ביום ואם הביאו בשביל ישראל מותר לטלטל אפילו מי שהובא בשבילו אבל לאכול אסור בו ביום למי שהובא בשבילו ולערב בכדי שיעשו. הגה: ויש אומרים דאין הלילה עולה מן החשבון רק צריך להמתין ביום ראשון

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק לפרק תחודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדעיות. ובשמות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!"

זכר המזכה את הרבים ט"ו לחודש – עמוד ה

בכדי שיעשו (סמ"ק ומרדכי סוף פרק כל כתבי). ולאחרים מותר בו ביום ויש אומרים דלמי שהובא בשבילו מותר לערב מיד והא דשרי לישאל לטלטל אפילו כשהביאו העכו"ם לעצמו דוקא בתוך ד' אמות או בתוך העיר אם היא מוקפת חומה והוא שתהא מוקפת לדירה דהיינו שישבה ולבסוף הוקפה וסתם עיירות מוקפות לדירה וסתם מבצרים אינם מוקפים לדירה (ועיין לקמן סימן ת"א):

ט. אם הוא ספק אם הובא מחוץ לתחום אסור ודוקא בעכו"ם שאינו שרוי עמו בעיר אבל עכו"ם השרוי עמו בעיר ופירות המצויים בעיר אין לחוש מספק ואפילו אם יש לעכו"ם שני בתים ואחד מהם בתוך התחום תולין להקל ומותר לאכול אפילו למי שהובא בשבילו:

י. עכו"ם שמילא מים לבהמתו מבור שהוא רשות היחיד לרשות הרבים מותר לישאל להשקות מהם בהמתו והוא שאין העכו"ם מכירו דליכא למיחש שמא ירבה בשבילו ואם מילא לצורך בהמת ישראל אסור בכל מיני תשמיש אפילו לישאל אחר ואם מילא מבור רשות היחיד כרמלית מותר לאחר שלא מילא בשבילו. הגה: ויש מקילין ואומרים דאף אם הובא דרך רשות הרבים לצורך ישראל מותר אדם לשתות מהם הואיל ואפשר לילך שם ולשתות (טור בשם רבינו חם) ויש מתירין אף לכתחלה (כל בו) וכן נהגו היתר לומר אף לכתחלה לעכו"ם להביא שכר או שאר דברים דרך כרמלית או בלא עירוב ואף על פי שיש להחמיר בדבר מכל מקום אין למחות ביד המקילין לצורך שבת ובשעת הדחק דהא יש להקל באמירה לעכו"ם לצורך כמו שנתבאר סימן ש"ז וכל שכן בכהאי גוונא:

יא. ליקט עכו"ם עשבים לצורך בהמתו אם אינו מכירו מאכיל אחריו ישראל שעומד בפניה בענין שלא תוכל לנטות אלא דרך שם דאלו להעמידה עליהן אסור דחיישינן שמא יטול בידו ויאכילנה והם מוקצים אבל אם מכירו אסור וכן בכל דבר דאיכא למיחש שמא ירבה בשבילו אבל בדבר דליכא למיחש שמא ירבה בשבילו כגון שהדליק נר לעצמו או עשה כבש לירד בו שכנר אחד ובכבש אחד יספיק לכל אפילו מכירו מותר:

יב. אף על פי שאינו מכירו אם אומר בפירוש שלצורך ישראל הוא עושה או

אפילו אם אינו אומר כן אם מעשיו מוכיחים שלצורך ישראל עושה כגון שהדליק נר בבית שישראל בו והלך לו העכו"ם אסור:

יג. אם ליקט עכו"ם והאכיל לבהמת ישראל אין צריך למחות בידו לפי שעה אבל אם רגיל בכך צריך למחות:

יד. עשה עכו"ם בשבת ארון או קבר לעצמו מותר לישאל ליקבר בו ואם עשאו בשביל ישראל לא יקבר בו עולמית ודוקא שהקבר בפרהסיא והארון על גביו שהכל יודעים שנעשה לפלוני ישראל אבל אם הוא בצנעה מותר ליקבר בו לערב בכדי שיעשו ואפילו כשהוא בפרהסיא אינו אסור אלא לאותו ישראל שנעשה בשבילו אבל לישאל אחר מותר והוא שימתין בכדי שיעשו:

טו. עכו"ם שהביא בשבת חלילין (פירוש כלי כגון חלילים שקולם מעורר הבכ"י) לספוד בהם ישראל לא יספוד בהם לא הוא ולא אחרים עד שימתין לערב בכדי שיבואו ממקום קרוב ואם ידע בודאי שממקום פלוני הביאם בשבת ימתין לערב כדי שיבואו מאותו מקום ואחר כך מותרים בין לו ובין לאחרים והני מילי כשהביאם דרך רשות הרבים אבל אם לא הביאם אלא דרך כרמלית כיון שלא נעשה בהם איסור תורה אינו צריך להמתין כדי שיבואו אלא מותרים לערב מיד:

טז. ספק אם הובאו מחוץ לתחום או מתוך התחום חוששין שמא מחוץ לתחום הובאו:

סימן שכו – דיני רחיצה בשבת, ובו י"ג מעיפים

א. אסור לרחוץ כל גופו אפילו כל אבר ואבר לבד אפילו במים שהוחמו מערב שבת בין אם הם בכלי בין אם הם בקרקע ואפילו לשפוך המים על גופו ולהשתתף אסור אבל מותר לרחוץ בהם פניו ידיו ורגליו. הגה: או שאר איברים כל שאינו רוחץ כל גופו (בית יוסף בשם הרא"ש פרק תינוקות). והני מילי בחמי האור אבל בחמי טבריא מותר לרחוץ אפילו כל גופו יחד ואין צריך לומר בצוננין והא דשרי בחמי טבריא דוקא בקרקע אבל בכלי לא דאתי לאיחלוףי בחמי האור:

ב. יש אומרים דהא דשרי בחמי טבריא דוקא כשאין המקום מקורה אבל אם המקום מקורה אסור משום דאתי לידי

זיעה ואסור ויש אומרים דמותר להזיע בחמי טבריא:

ג. אמת המים שהיא חמה אסור להמשיך לתוכה אפילו מערב שבת סילון (פירוש צינור מרוב וסילון דבר אחד הם) של צונן ופי הסילון יוצא חוץ לאמה ומימיו נשפכים לעוקא (פירוש גומא) שבקרקע ואם המשיכו אסורים אפילו המים שנכנסו לה מערב שבת ברחיצה ובשתייה כאלו הביא סילון של מים מערב יום טוב ביום טוב כחמין שהוחמו ביום טוב ואסורין ברחיצה ומותרין בשתייה:

ד. לא ישתטף אדם בצונן כל גופו ויתחמם כנגד המדורה מפני שמפשיר מים שעליו ונמצא כרוחץ כל גופו בחמין אבל מותר להשתטף בצונן אחר שנתחמם אצל האש:

ה. יש אומרים שצריך לזוהר שלא לחמם ידיו אצל האש אחר נטילה אם לא ינגבם תחלה יפה:

ו. אסור ליתן על גבי בטנו כלי שיש בו מים חמין ואפילו בחול מפני הסכנה שפעמים שהם רותחים (אבל מותר להחם בגד וליתנו על בטנו) (טור):

ז. הרוחץ בנהר צריך שינגב גופו יפה כשעולה מהנהר מפני שלא ישארו המים עליו ויטלטלם ד' אמות בכרמלית לפי שהעולה מן הרחיצה יש רבוי מים על גופו אבל ההולך ברשות הרבים ומטר סוחף על ראשו ועל לבושו לא הקפידו בו:

ח. אדם מותר לטבול מטומאתו בשבת:

ט. מותר לרחוץ פניו ידיו ורגליו בדברים שאינם משירים שער מעורבים עם דברים המשירים ובלבד שלא יהיה הרוב מדבר המשיר:

י. מותר לרחוץ ידיו במורסן. הגה: דגיבול כלאחר יד שרי ואסור לרחוץ ידיו במלח (אגור) וכל שכן בבורית שקורין זיי"ף בלשון אשכנז (בנימין זאב סימן רע"ח) או בשאר חלב שנימוח על ידיו והוי נולד (מרדכי פרק במה בהמה וסמ"ג והגהות מיימוני פרק כ"א וטור סימן שכ"א):

יא. מרחץ שסתמו נקביו מערב שבת למוצאי שבת רוחץ בו מיד אבל אם לא סתמו נקביו אף על פי שמאליו הוחם בשבת צריך להמתין לערב בכדי שיעשו לפי שאסור לעשות כן גזירה שמא יחתה בגחלים:

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחוץ ל"קל"ה תחודש. שמונה עמודים י"ז. כף יגמור פל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה ל"היות" בן עולם הבא. נא לפרסם ב"בתי פנסיות וב"בתי מדרשות. ובשמות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים ל"היות" בן עולם הבא על ידי ימימוד "ה"ב"ה" כ"כ" יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים י"ז לחודש – עמוד 1 זוכה ל"בנים צדיקים!"

יב. אסור ליכנס למרחץ אפילו להזיע. (ויש אומרים דאפילו לעבור במרחץ במקום שיכול להזיע אסור) (רש"י וטור):

יג. עיר שישאל ועכו"ם דרים בה ויש בה מרחץ רוחצת בשבת אם רוב עכו"ם מותר לרחוץ בה במוצאי שבת מיד ואם רוב ישראל או אפילו מחצה על מחצה אסור למוצאי שבת עד כדי שיוחם:

סימן שכז – דיני סיכה בשבת, ובו ד' סעיפים

א. החושש במתניו לא יסוך שמן וחומץ אבל סך הוא שמן לבדו אבל לא בשמן ורד משום דמוכחא מלתא דלרפואה קא עביד ואם הוא מקום שמצוי בו שמן ורד ודרך בני אדם לסוכו אפילו בלא רפואה מותר. הגה: ובמקום שאין נוהגין לסוך בשמן כי אם לרפואה בכלל שמן אסור (בית יוסף):

ב. סכין וממשמשין להנאתו על ידי שינוי דהיינו ספך וממשמש ביהוד ולא ימשמש בכח אלא ברפיון ידים:

ג. אין מגרדין בכלי העשוי לכך אלא אם כן היו ידיו או רגליו מטונפות בטיט וצואה:

ד. לא יסוך רגלו בשמן והוא בתוך המנעל או הסנדל (החדשים) (מיימוני פרק כ"ג), מפני שהעור מתרכך ודמי לעיבוד אבל סך רגלו ומניחו במנעל וסך כל גופו ומתעגל על גב העור והוא שלא יהא בשמן הנישוף בגופו שיעור כדי לעבדו אפילו יש בו כדי לצחצחו מותר והוא שלא יכוין אפילו לצחצחו:

סימן שכח – דין חולה בשבת, ובו מ"ט סעיפים

א. מי שיש לו מיחוש בעלמא והוא מתחזק והולך כבריא אסור לעשות לו שום רפואה ואפילו על ידי עכו"ם גזירה משום שחיקת סממנים:

ב. מי שיש לו חולי של סכנה מצוה לחלל עליו את השבת והזרזי הרי זה משובח והשואל הרי זה שופך דמים:

ג. כל מכה של חלל דהיינו מהשינים ולפנים ושינים עצמם בכלל מחללין עליה את השבת ודוקא שנתקלקל אחד מהאברים הפנימים מחמת מכה או בועה וכיוצא בזה אבל מיחושים אין נקראים מכה. הגה: מיהו מי שחושש בשינוי ומצטער עליו להוציאו אומר לעכו"ם

להוציאו (בית יוסף בשם אורחות חיים ואיסור והיתר הארוך):

ד. מכה של חלל אינה צריכה אומדן שאפילו אין שם בקיאים וחולה אינו אומר כלום עושים לו כל שרגילים לעשות לו בחול אבל כשיודעים ומכירים באותו חולי שממתין ואין צריך לחלול אסור לחלל עליו אף על פי שהיא מכה של חלל:

ה. מכה שאינה של חלל נשאלין בבקי ובחולה ואין מחללין עליו שבת עד שיאמר אחד מהם שהוא צריך לחלול או שיעשה אצל אחד מהם סכנת נפשות (ועיין לקמן סימן תרי"ח):

ו. מכה שעל גב היד וגב הרגל וכן מי שבלע עלוקה וכן מי שנשכו כלב שוטה או אחד מזוחלי עפר הממיתים אפילו ספק אם ממית אם לאו הרי הם כמכה של חלל:

ז. מחללין שבת על כל מכה שנעשית מחמת ברזל ועל שחין הבא בפי הטבעת ועל סימטא והוא הנקרא פלונקר"ו בלע"ז ועל מי שיש בו קדחת חם ביותר או עם סימור:

ח. מי שאחזו דם מקיזין אותו אפילו הולך על רגליו ואפילו ביום הראשון:

ט. החושש בעיניו או בעינו ויש בו ציר או שהיו שותתות ממנו דמעות מחמת הכאב או שהיה שותת דם או שהיה בו יריא ותחלת אוכלא (פירוש, תחלת חולי) מחללין עליו את השבת:

י. כל חולי שהרופאים אומרים שהוא סכנה אף על פי שהוא על הבשר מבחוץ מחללין עליו את השבת ואם רופא אחד אומר צריך ורופא אחד אומר אינו צריך מחללין ויש מי שאומר שאין צריך מומחה דכל בני אדם חשובים מומחין קצת וספק נפשות להקל. הגה: ויש אומרים דוקא ישראלים אבל סתם עכו"ם שאינן רופאים לא מחזקינן אותם כבקיאים (איסור והיתר הארוך). מי שרוצים לאנסו שיעבור עבירה גדולה אין מחללין עליו השבת כדי להצילו עיין לעיל סימן ש"ו (בית יוסף בשם הרשב"א):

יא. חולה שיש בו סכנה שאמדהו ביום שבת שצריך לעשות לו רפואה ידועה שיש בה מלאכת חילול שבת שמונה ימים אין אומרים נמתין עד הלילה ונמצא שלא לחלל עליו אלא שבת אחת אלא יעשו

מיד אף על פי שמחללין עליו שתי שבתות ולכבות הנר בשביל שיישן עיין לעיל סימן רע"ח:

יב. כשמחללין שבת על חולה שיש בו סכנה משתדלין שלא לעשות על ידי עכו"ם וקטנים ונשים אלא על ידי ישראל גדולים ובני דעת. הגה: ויש אומרים דאם אפשר לעשות בלא דיחוי ובלא איחור על ידי שינוי עושה על ידי שינוי ואם אפשר לעשותו על ידי עכו"ם בלא איחור כלל עושים על ידי עכו"ם (אור זרוע ומגיד משנה בשם ראב"ן) וכן נוהגים אבל במקום דיש לחוש שיתעצל העכו"ם אין לעשות על ידי עכו"ם (תוספות ור"ן):

יג. כל הזרזי לחלל שבת בדבר שיש בו סכנה הרי זה משובח אפילו אם מתקן עמו דבר אחר כגון שפירש מצודה להעלות תינוק שנפל לנהר וצד עמו דגים וכן כל כיוצא בזה:

יד. היה חולה שיש בו סכנה וצריך בשר שוחטים לו ואין אומרים נאכילנו נבלה אבל אם היה החולה צריך לאכילה לאלתר והנבלה מוכנת מיד והשחיטה מתאחרת לו מאכילין אותו הנבלה:

טו. אמדהו (פירוש התבוננו במחלתו ושיערו) הרופאים שצריך גרוגרת אחת ורצו עשרה והביאו לו כל אחד גרוגרת כולם פטורים ויש להם שכר טוב מאת ה' אפילו הבריא בראשונה:

טז. אמדהו לשתי גרוגרות ולא מצאו אלא שתי גרוגרות בשני עוקצין וג' בעוקץ אחד כורתים העוקץ שיש בו ג' ואם היו ב' בעוקץ אחד וג' בעוקץ אחד לא יכרתו אלא העוקץ שיש בו שנים. הגה: ואם הדבר בהול אין מדקדקין בכך שלא יבא לידי דיחוי ועיכוב (הגהות מרדכי פרק מפנין):

יז. חולה שנפל מחמת חליו למשכב ואין בו סכנה. הגה: או שיש לו מיחוש שמצטער וחלה ממנו כל גופו שאז אף על פי שהולך כנפל למשכב דמי (המגיד פרק ב'), אומרים לעכו"ם לעשות לו רפואה אבל אין מחללין עליו את השבת באיסור דאורייתא אפילו יש בו סכנת אבר. ולחלל עליו ישראל באיסור דרבנן בידיהם יש מתירים אפילו אין בו סכנת אבר ויש אומרים שאם יש בו סכנת אבר עושין ואם אין בו סכנת אבר אין עושין ויש אומרים שאם אין בו סכנת אבר עושין בשינוי ואם יש בו סכנת אבר עושין בלא

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחלק ק"כ החודש. שמנה עמודים י"ז. כף יגמור פ"א אורח חיים מדי חודש בתדוש. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדעיות. ובשמות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי "ימוד" ה"ה"כ"ה" כ"כ יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים י"ז לחודש – עמוד ז' זוכה לפנים צדיקים!

יח. הקיז דם ונצטנן עושים לו מדורה אפילו בתקופת תמוז:

יט. חולה שאין בו סכנה מותר בבישולי עכו"ם:

כ. אין נותנין יין לתוך העין וליתנו על גביו אם פותח וסוגר העין אסור ואם אינו פותח וסוגר מותר ורוק תפל אפילו על גביו אסור דמוכחא מלתא דלרפואה קעביד:

כא. שורה אדם קילורין מערב שבת ונותן על גבי העין בשבת שאינו נראה אלא כרוחץ והוא דלא עמיץ ופתח ולא חיישינן משום שחיקת סממנים דכיון שלא התירו לו לשרותן אלא מערב שבת איכא היכרא:

כב. מעבירין גלדי המכה וסכין אותה בשמן אבל לא בחלב מפני שהוא נימוח ואפילו בגמר מכה דליכא אלא צערא שרי אבל אין נותנין עליה שמן וחמין מעורבים יחד ולא מוך ליתנו עליה אבל נותן הוא חוץ למכה ושחת ויורד לתוכה:

כג. נותנין ספוג וחתיכות בגדים יבשים וחדשים שאינן לרפואה אלא כדי שלא

יטרטו הבגדים את המכה אבל לא ישנים שהם מרפאים והני מילי ישנים שלא נתנו מעולם על המכה אבל אם היו כבר על המכה אפילו ישנים שרי דשוב אינם מרפאים:

כד. נותנים עלה על גב מכה בשבת שאינו אלא כמשמרה חוץ מעלי גפנים שהם לרפואה. (ואין נותנין גמי על המכה שהוא מרפא) (טור):

כה. רטיה שנפלה מעל גבי המכה על גבי קרקע לא יחזירנה נפלה על גבי כלי יחזירנה ועל ידי אינו יהודי מותר להניחה אפילו בתחלה. הגה: ומותר לומר לאינו יהודי לעשות רטיה על מכה או חבורה (איסור והיתר הארוך) ואסור ליתן עליה אפר מקלה דמרפא כי אם על ידי עכו"ם (מרדכי פרק שמונה עשרים):

כו. מגלה קצת רטיה ומקנח פי המכה וחוזר ומגלה קצתה השני ומקנחה ורטיה עצמה לא יקנח מפני שהוא ממרח:

כז. מכה שנתרפאה נותנין עליה רטיה שאינה אלא כמשמרה:

כח. המפיס שחין בשבת כדי להרחיב פי המכה כדרך שהרופאים עושים שהם מתכוונים ברפואה להרחיב פי המכה הרי זה חייב משום מכה בפטיש שזו היא מלאכת הרופא ואם הפיסה כדי להוציא ממנה הליחה שבה הרי זה מותר:

כט. מי שנגפה ידו או רגלו צומתה ביין כדי להעמיד הדם אבל לא בחומץ מפני שהוא חזק ויש בו משום רפואה ואם הוא מעונג אף היין לו כמו החומץ ואסור:

ל. מי שנשמטה פרק ידו או רגלו ממקומו לא ישפשפה הרבה בצונן שזהו רפואתו אלא רוחץ כדרכו ואם נתרפא נתרפא:

לא. צפורן שפרשה וציצין שהן כמין רצועות דקות שפרשו מעור האצבע סביב הצפורן אם פרשו רובן כלפי מעלה ומצערות אותו להסירן ביד מותר בכלי פטור אבל אסור לא פרשו רובן ביד פטור אבל אסור בכלי חייב חטאת ופירש רש"י כלפי מעלה כלפי ראשי אצבעותיו ורבינו תם פירש דהיינו כלפי הגוף וצריך לחוש לשני הפירושים:

לב. החושש בשיניו לא יגמע בהם חומץ ויפלוט אבל מגמע וכולע או מטבל בו כדרכו החושש בגרונו לא יערענו בשמן אבל כולע הוא שמן ואם נתרפא נתרפא:

לג. גונח מותר לינק חלב מהבהמה דבמקום צערא לא גזרו רבנן ויש אומרים שאם אין לו אלא צער של רעב אסור לינק מהבהמה בשבת:

לד. לא תיקל אשה חלב מדדיה לתוך הכוס או לתוך הקדירה ותניק את בנה:

לה. מותר לאשה לקלח מהחלב כדי שיאחוז התינוק הדד ויניק. הגה: אבל אסור להתיז מחלבה על מי שנשף בו רוח רעה דלית בו סכנה (בית יוסף בשם שבולי לט):

לו. אין לועסין מצטייכי (עיין סימן ר"ו סעיף ג' פירושו) ולא שפיץ בו השיניים לרפואה ואם משום ריח הפה מותר:

לז. כל אוכלים ומשקים שהם מאכל בריאים מותר לאכלן ולשתותן לרפואה אף על פי שהם קשים לקצת בריאים ומוכחא מילתא דלרפואה עביד אפילו הכי שרי וכל שאינו מאכל ומשקה בריאים אסור לאכלו ולשתותו לרפואה ודוקא מי שיש לו מיחוש בעלמא והוא מתחזק והולך כבריא אבל אם אין לו שום מיחוש מותר. הגה: וכן אם נפל למשכב שרי (בית יוסף):

עיקר לימוד האדם צריך להיות בלימוד המביא לידי מעשה!

והנה אף שלימוד התורה הוא, שכל מה שהאדם לומד, אפילו בקדשים ובטהרות, הוא מקיים מצות עשה דתלמוד תורה, מכל מקום עיקר לימוד האדם צריך להיות בלימוד המביא לידי מעשה.

ועל כן אמרו חז"ל (ברכות ה) אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב, אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה יותר מבתי כנסיות ובתי מדרשות שביעקב. ועיין ביורה דעה (סימן רמ"ו) בש"ך שם שהביא בשם הפרישה דצריך כל אדם ללמוד הלכות בכל יום כדי שהלימוד יביאנו לידי מעשה, ועל ידי לימוד ההלכות מובטח האדם לידי חיי עולם הבא, אך שיזהר ללמוד בכל יום, כדאיתא בגמרא תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום כו'. ואיתא במדרש שוחר טוב: בר קפרא אומר למד אדם תרי הלכות בצפרא ותרי ברמשא, קיים בזה "ובתורתו יהגה יומם ולילה".

(משנה ברורה בהקדמתו לחלק א')

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך או"ח חיים מחולק לפרקים החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדוש. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם גפתי פנסיות ובקפתי מדרשות. ובשמחות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "ההלכה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה"!

זכר המזכה את הרבים ט"ו לחודש - עמוד ה

